

številom učiteljev. V vsakem razredu je povprečno 60 rokodelskih učencev, vseh skupaj torej nad 14000. Letni troški za ta pouk znašajo 70.000 goldinarjev.

Kmetijstvo.

Nekaj o pridelovanju ovsa.

Potrebno je, da smo tudi ovsu pravični. Za mnoge kraje je velike važnosti. Seme se dobro proda in se zanj dobi denar, slama in pleve so pa dobra krma. Žal, da se z ovsom navadno slabo ravna. Seje se na najslabše nepognojene njive in to le pozno, kadar je že vse drugo posejano. Seje se navadno tja, kjer že kako drugo žito več ne raste.

Res je, da oves ne zahteva tako skrbnega obdelovanja in gnojenja kakor druge rastline. Raste na njivi, če tudi je že precej časa minolo, ko se je gnojila. Seje se za ječmenom, pšenico, režjo, sočivjem in okopovalnimi rastlinami, pa tudi več let zaporedoma. Največ ga pa vendar pridelaj, ako ga seješ na preorana deteljišča in travišča, za okopovalnimi rastlinami in lanom. Tudi je dobro, če se seje, kjer se je ravno iztrebil gozd ali pa posušil kak bajer. Skrb, ki jo obračaš na oves, ti jako dobro poplača.

Pred vsem je treba vedeti, da oves potrebuje precej vlažno zemljo. Zato naj se zanj izbere taka zemlja, ki je ohranila precej zimsko vlažnost. To se doseže s tem, da se že jeseni njiva globoko preorje. Pomladi naj se pa le malo zrahlja in oves vseje. Če se po setvi njiva povalja, mora se na to še prebrnati, ker se tako zrahljana zemlja tako hitro ne posuši, kakor samo povaljana.

Globoko obdelovanje je potrebno za oves. Dobro je, če ga že seješ za takimi poljskimi pridelki, za katere se je zemlja globoko obdelala. Taka globoko obdelana zemlja ostane dlje vlažna. Ako je suho leto, dobiva oves vlago iz globočine, če je pa mokro, se pa v taki zemlji preobila vlaga odtaka v sosednje plasti. Z globokim obdelovanjem se pa uniči jako mnogo plevela. Plevel je pa ovsu nevaren sovražnik. Ker oves počasneje kali kakor ječmen, ga večkrat plevel kar preraste, tako da družega ne kaže, kakor oves s plevelom vred pokositi in poklasti živini. Posebno neprijeten plevelj so razne divje vrste ovsa. Seme teh vrst je le malo vredno ali na njivi jih pa težko spoznaš od pravega ovsa.

Kadar izbiraš oves za setev, izberi tacega, katerega hektoliter tehta najmanj 45 kil. Če tehta več, je seveda še boljši. Lažje vrste niso za seme. Tudi je dobro, če seješ oves, ki nima baš predebelih lušin. Ovsa je jako veliko vrst in je tudi več barv, črn, rumen in bel. Navadno imamo le jari oves, na Francoskem imajo semtertja tudi ozimnega, kateri se pa vendar nikjer ni prav udomačil, ker jako rad pozebe.

Priporočajo se razne vrste, ali vendar skušnje uče, da je za vsak kraj tisti oves najboljši, ki se je v tistem kraju že udomačil. Ako vpelješ kako novo vrsto, ne moreš

pričakovati, da se ti že prvo leto posebno dobro obnese. Še le četrto leto, ko se popolnoma privadi podnebjju, bodeš imel popolen pridelek. Oves, ki ga dobiš iz južnejših krajev, navadno nekoliko poprej zori, nego naš domači. Sploh pa oves ne raste tako daleč v južnih in pa v severnih krajih kakor ječmen. V južnih krajih mu škoduje vročina, v severnih pa ne dozori.

Oves se seje navadno v marci ali v začetku aprila. Če je suha zemlja, ga moraš poprej sejati, nego če je vlažna. Če ga prezgodaj seješ, rad zmrzne in več ne ozeleni. Zaradi tega moraš oves bolj gosto sejati, ako ga seješ zgodaj. Sploh naj se oves nekoliko gosteje seje, kakor druga žita.

Oves zelo nejednako zori. Celo na jedni rastlini vsa zrna jednako zgodaj ne ozore. Najpozneje ozore zrna na konci latja, ki so najlepša in najdebelejša. Zaradi tega pa čakaj, da oves dobro dozori, ako bi tudi nekaj manj vrednih zrn imelo odleteti. Pri največ vrstah se pa tudi ni baš bati odpadanja zrn.

Omeniti moramo, da so za oves najboljša apnena tla. Skušnje uče, da krave nimajo grenkega mleka, ako se jim daje oves, ki je raste na apnenih tleh.

Kmetijske raznoterosti.

Razstava perutnine. Od 24—27 februarija je bila v Lipsiji razstava perutnine. Te razstave se je udeležilo 500 razstavljalcev. Razstavljena je bila perutnina najrazličnejših vrst, mej drugim tudi 1210 golobov.

Proti kletnim mrčesom. V kletih navadne stonoge in prešičke najlože preženeš, če v klet postaviš sveže brezove metle. Stonoge in prašički se radi poskrijejo po takih metljah. Sedaj ni treba družega kakor metlje večkrat otresti in mrčese pohoditi, ali pa metle pomoči v vročo vodo.

Kako se ohranijo čisti golobnjaki in kurnjaki? Najbolja stelja za golobnjake in kurnjake je pesek in zdrobljena šota. Šota vzame v se amonjak, popolnoma ohrani gnoju moč in dela čist in zdrav zrak. Pesek trdi gnoj, ovira prehiter razkroj in je pri dolgo zaprti perutnini potrebno sredstvo za prebavljenje. Tudi za tičnike se priporoča zmleta šota in pesek. Če se pesek in šota večkrat menjata, v sobi, v kateri so tiči, ne bode zopernega izparjenja in smradu.

Saje dober gnoj za rože (vrtnice). Deni v staro vrečo saj in jo obesi v z vodo napolnjeno kad in pusti tako dolgo, da je voda popolnoma črna. S to vodo zalivaj rože. Hitreje bodo rasle, dobile temnejše listje in veliko lepše cvetele.

Sir obvaruješ pred črvi, ako v hramu mej sir naložiš konopelj ali pa jelševega listja.

Sredstvo proti škodljivim metuljem. Mnogi metulji in drugi mrčesi zanesejo svoje jajčica v lubje raznih sadnih dreves. Iz jajčik se izležejo škodljive gosenice. Skušnja pa uči, da je duh klorovega apna jako zoperen metuljem. Zaradi tega se priporoča, da se naredi testo iz jednega funta klorovega apna in pol funta svinske masti. To se zavije v tulje in naveže okrog dreves. Zaradi neprijetnega duha nobena metuljna babica ne pride blizu, da bi na drevo znesla jajčica. Posebno je to treba storiti, ko se zima začena.

Dober drevesni vosek se napravi, če se vzame jeden funt rumenega voska, 2 funta burgundske smole, 1 funt terpentina, 1 funt ovčjega loja in 90 gramov svinske masti. Vse to se na ognju stopi. Manjše rane pri drevesih se lahko zamažejo s svinsko mastjo.